

Murska Straža

Glasilno obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Radgoni, Murska ulica
štev. 184. — Telefonska štev. 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino
vred za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v.,
za četrť leta 3 K 80 vin.

Inserati: Ena petstolpna petitvrsta (prostor 3 mm
visok in 54 mm širok) 60 vinarjev.
Pri večkratni objavi primeren popust.

Pesem o svobodi.

Slavimo prvo obletnico narodne svobode.
Prvo obletnico Jugoslavije.

Svoboda? Jugoslavija? Ali je to svoboda,
kar čutimo danes in — ali je država, v kateri
živimo, res tista Jugoslavija, ki smo jo pričako-
vali? Ali nismo v zmoti? Dozdeva se nam, da
smo hoteli nekaj drugega?

Da, ob prvi obletnici priznajmo iskreno,
da je med nami mnogo nezadovoljstva, da se
taka vprašanja le prepogosto naglašujejo. Velike
burje na morju zapuščajo še dolgo vzburkane
valove. Velike vojske in prevrati ostavljajo
dolgotrajne in težke posledice. Kdo izmed nas
more reči, da mu ni vojska zapustila v duši
niti ene krvave, bolestne stopinje? Te stopinje
nas peko še danes, in nismo taki, kot smo
bili pred vojsko. Miru še ni med državami, a
ni ga tudi med nami in v nas. Živimo pa tudi
v času, ko krožijo širom civiliziranega sveta
velike socijalne, kulturne in gospodarske struje,
ki jih je izvala vojska na mejdan. Za vse
človeštvo je nastopila neka kriza, vse govori
o nji, a nihče ne pozna pravega leka.

Kaj je torej z narodno svobodo? Da,
imamo jo — zlato svobodo! To bi nam po-
trdili naši narodni idealisti od časov Stare
pravde do zadnjih let, ki so žrtvovali najlepše,
kar je bilo v njih, za ideal narodnega osvobojenja
a niso mogli priti dalje od borbe za narodni
obsto, in so umrli z veliko vero v bodočnost.
Spominjajmo se, da nam je skozi vse leta do vojske
bila v programu Zedinjena Slovenija in še ta
kot ideal, o katerem smo dvomili, da je dosegljiv.
In vendar je ta narodni ideal vodil ljudske
tabore, zanesel narodno zavest v zadnjo gorsko
vas in množil število narodnih mučencev, zlasti
v obmejnih pokrajinah.

To, po čemur so hrepeneli naši najboljši
možje, kar je zahtevalo ljudstvo na taborih in
shodih, imamo že eno leto. In še več, veliko več!

Na našo narodno svobodo moramo
gledati z očmi beguncev, neodrešenih bratov!
Oni vedo, kako dragocena je svoboda, ki jo
uživamo.

Vedo tudi tisti, ki so trpeli za narod v
ječah in internacijah, v sramoti in gladi. Vedo
oni, ki so se borili na narodnih mejah in v
mestih za vsak slovenski napis nad vrati
skromnega čevljarja.

Svobodo imamo, kar nas je »pod streho
hiše ene! Ne varajmo se nič, obljubimo samo
ob prvi obletnici našega osvobojenja, da hočemo
ta težko priborjeni zaklad ohraniti za večno!

A pesem o naši svobodi je pesem o Jugo-
slaviji! Pred tisočletjem smo bili en narod od
Alp do Bizanta in Egejskega morja. Tok
zgodovine nas je ločil. Šli smo vsak svojo
stran — Slovenci, Hrvati in Srbi. A nekaj nas
je družilo: veliko trpljenje in velika
vera. To veliko trpljenje in ta velika vera nas
je v zgodovinskem trenutku, ki ga je omogočil
kulturni razvoj celokupnega človeštva, ideja
demokracije in narodne samoodločbe, združil
v eno telo, v en državni organizem od Alp
do Egejskega morja.

Delo osvobojenja pa še ni dovršeno.
Osvoboditi moramo svoje duše od vojne,

ki je minila. Rešiti moramo socijalna,
gospodarska, politična vprašanja, ki
nam jih stavi ujedinjenje. Šele potem bomo
svobodni na znotraj. Na zunaj imamo svojo
neodrešeno zemljo: Goriško, Primorje,
Korotan.

Ampak, gotovo je: svobodni smo, ker
imamo Jugoslavijo. Imamo lastno streho, lastno
polje in — sedaj na delo!

Proslava „Dneva svobode“ v mariborskem gledališču.

V nedeljo dne 26. t. m. je po dolgih
mračnih dneh zopet zasijalo solnce. Bil je lep
jesenski dan; takoj zjutraj so bile na mariborskih
ulicah naše marljive nabiralke, ki so prodajale
odznake z napisom »neodrešeni domovini 28. X.«
Ljudje so znake radi kupovali, saj je vsak rad
položil 2 K za »dar svobode«. Okoli poldne
je bil redek človek brez znaka. Glavna stvar
pa je bila zvečer v gledališču. Gledališče je
bilo že zjutraj razprodano in mislimo, da je
bilo malokdaj v svoji preteklosti tako nabit
polno, kakor ta večer, pa tudi malo enakih
večerov je doživelo, kakor je bila prva proslava
»dneva svobode«. Večera se je udeležil poleg
drugih tudi general Maister, ki ga je občinstvo
veselo pozdravilo. Glava stvar pa je bila naša
galerija polna, tam smo videli naš pravi Maribor.
Večer je otvorila godba pod vodstvom kapelnika
Herzoga, na to je dr. F. Müller o krasnem
govoru naslikal prven našega dneva svobode.
Njegov govor je izzval vihar navdušenja v
občinstvu. Za njim je nastopil pevski zbor
»Glasbene Matice« s svojim »Popotnikom« in
»Koroškimi nar. pesmimi«. Kdor pozna naš
možki zbor pod vodstvom pevovodja Oskarja
Deva, ta si more predstavljati, kako lepo so
donele vbrane naše pesmi, naše znanke, in ko
so pevci zapeli še »Maistrovo« je občinstvo
priredilo prisotnemu generalu burne ovacije.
Na to je Bogiča Nučičeva, mala deklica
deklamirala Gregorčičevo »Naš skupni dom«
z nežnim glasom, pa krepko in odločno, ko
je zadaj dvignil zastor in na odru je stala četa
naših sokoličev, dečkov in deklic v belih
oblekah, ki so vzgrajali lepe vaje in nazadnje
v pohodu zapeli »Zovi, samo zovi«. Bil je to
krasen prizor. Za njimi je pevski zbor zapel
»Buči morje adrijansko«, ki je globoko od-
mevalo v dušah poslušalcev. — Po premoru
je godba igrala simfonijo »Jugoslavija«, ki v
lahko razumljivi godbi izraža, kako so se vse
tri naše himne zlele v eno. Sledila je »Bajka
o kralju Matjažu«, ki jo je za ta večer napisal
dr. Iv. Lah. Videli smo babico, ki sedi čez
sto let (dne 28. okt.) v Mariboru med svojimi
vnuki in govori z njimi o slavnostnem dnevu.
Otroci jo sprašujejo o kralju Matjažu in o
preteklosti. Babica jim razlaga na njih vprašanja,
kako je bilo prej v Mariboru in kako je Maribor
postal jugoslov. mesto. Da jim bo vse jasno,
jim pripoveduje bajko o kralju Matjažu, ki je
spal globoko v koroških gorah. Narod je čakal
na njegov prehod, kajti tuji so vladali nad
njim. Takrat je nastala strašna vojska, toda

čez pet let je bil tuji rod premagan in dne
28. oktobra je vstal kralj Matjaž. Ko pa je
stopil na dom, mu je prišla nasproti srbska
vojska. Nato je sledila nepozabna slika. Zagrinjalo
se je dvignilo in zagledali smo v »živi sliki«
krasen prizor. Kralj Matjaž je stal s svojo vojsko
pred svojo votlino in je podajal roko srbskemu
poročniku, ki je ravnokar s svojo četo prodril
preko koroških gor. Bilo je veličastno videti
40 srbskih vojakov z nasajenimi bajoneti, v
polni opravi, kako so stali kot zvesti pobratimi
pripravljene braniti naš skupni dom. Navdušenje
v gledališču je bilo nepopisno. Mnogim so
stopile solze radosti v oči. Godba je igrala
»Bože pravde«. Toda babica je pripovedovala
naprej: Narod je prehitro pozabil na svoje
trpljenje in tuji so zopet zasedli našo zemljo.
— Dvignila se je zopet zadnja zavesa in pred
nami se je pokazala »neodrešena domovina«. V
solnčnem siju smo zagledali naš primorski
narod, žalostno stoječ ob pobrežju, za katerim
so se videli jambori merskih ladij. Napis krajev
so oznanjali odkod so doma naši bratje. Slika
je učinkovala s svojo slikovitostjo in krasoto.
Toda babica je pravila naprej: sokoliči so se
vzgajali v sokole, narod je pridno delal in
tujec je moral z naše zemlje — tako je vstala
končno svobodna Jugoslavija: zopet se je
dvignilo zagrinjalo in na živi sliki smo videli
našo Jugoslavijo, srečno in svobodno, obdano
od vsega naroda in vojske, s Sokoli in Orli,
z orožjem in zastavami, na tleh pa je ležala
grmada starih spominov na svetovno vojno.
Nepozaben prizor. Godba je zaigrala »Lepo
našo domovino«, vse občinstvo je pelo in od-
hajali smo iz gledališča vsi v eni misli, da tako
lepega večera še v Mariboru nismo imeli.
Skupine na odru je sestavil slikar prof. Cotič,
ki je pokazal, da je v tem pravi mojster; babico
je igrala gospa Bukškova, ki je znala podati
vso nežnost slov. matere. Celo režijo je
vodil gosp. Nučič, ki mu gre za ta večer
vse priznanje. — Bila je želja občinstva, da
bi se ta spored še ponovil, ker mnogi niso
dobili vstopnic. V torek pop. se je predstava
ponovila za dijaštvo. Zvečer je bila bakljada,
v sredo je bil pohod po mestu in zborovanje
na glavnem trgu. O tem poročamo drugič.
Želimo le, da bi se bil ta dan po vseh naših
mestih tako lepo slavil, kakor v Mariboru. To
bi bil dokaz naše državne zavesti.

Mariborsko pismo.

Mračni deževni dnevi so se vlekli zadnje dni preko
naših pokrajin. To vreme je bilo precej podobno vsemu
duševnemu razpoloženju. Povsod nekaka nezadovoljnost.
Niti vino ni obrodilo, kakor smo si želeli. Cene so se
zadnji čas zvišale vsemu blagu: krompirju, moki, pa
tudi obleki, čevljem itd. Nekateri pravijo, da je to zato,
ker je Reka zaprta, tam namreč gospodari d'Annunzio,
to je italijanski pesnik, ki je s svojimi četami obvladal
Reko. Tako so Reko od vseh strani zaprli in mi smo
tako čutili, kako bo pri nas brez Reke, pa tudi Italijani
čutijo, da jim bo Reka samo novo breme. Drugi pa
trdijo, da je nastala draginja vsled prekupčevalcev in
veržnikov. Zato so na pr. železničarji sklenili, da ne
odpeljejo nobenega blaga čez mejo. Deloma je to prav,
ako bi s tem uničili veržnike. Toda pri nas je nekaj
blaga tudi preveč (na pr. koruze) in tega moramo dati
ven da dobimo razne izdelke (žveplenke, stroje itd.)

zato bi ne bilo dobro, da bi tu odločevali drugi. Zato je bilo zadnje čase vse tako nekako napeto. Poleg tega še časopisov ni bilo. Danes, ko vsak čita, se pomaukanje časopisov, zelo čuti. Kar se tiče naše ministrske krize, ki je zdaj srečno končana, je prav vseeno, ali izhaja kak list ali ne — ampak imeli smo mnogo drugih vprašanj, o katerih je treba govoriti. Ljudje si večinoma pomagajo s hrvatskimi listi, kdor pa se teh ni privadil, je čital »Agrar Tagblatt«.

Tako smo čakali od dne do dne novih poročil s sveta. Čitali smo, da je Petrograd padel, da stoje Rusi pred Rigo, da gredo na Moskovo itd. Rusi imajo dobro armado in boljševiki so baje doigrali. Ni dvoma, da bi bila tudi za nas nova močna Rusija velikega pomena. V strahu, da bi se Jugoslavija preveč ne oprla na Rusijo, bi nas začeli drugi bolj vpoštevati. Sicer pa se baje antanta boji, da bo Rusija prevelika prijateljica — Nemcev. Nemcem bi bilo gotovo mnogo ležeče na tem, da bi jim bila Rusija zopet odprta — s tem bi si Nemci zopet opomogli. Upajmo, da se to ne zgodi. Tako smo se bližali obletnici svojega osvobojenja. Povsod drugod so se delale velike priprave, da se proslavi ta dan dostojno. Tudi mariborska društva so se pripravila in so povabila ves narod na zbirko za »dar svobode«. Upamo, da se bo ta zbirka lepo obnesla, saj je namenjena onim, ki so danes brez domovine. Zbirka se bo zaključila šele s 1. decembrom, ko bo obletnica, odkar je bila slavnostno proglašena naša država. Tako bodo imela ona društva, ki te dni ne bodo mogla prirediti proslave, priliko, da to store v onih dneh. Vse prireditve meseca novembra naj bi bile namenjene daru svobode. Mi, svobodni narod, moramo skrbeti za svoje begunce in za mladino. Zato naj ne bo nikogar, ki bi ne daroval vsaj mal dar za skupno stvar.

Naš Maribor se lepo razvija. Na društvi, v gledališču in po ulicah je živahno življenje. Res so težave glede stanovanj, drv, hrane, toda tega je danes povsod dovolj. Vse to se da premagati le z združenimi močmi in s skupnim delom za bodočnost.

Tedenske novice.

Praznik mrtvih. Vse povsod uvelo listje, narava kakor mrlič, ki ga polagajo na oder; otožnost v zraku, v solncu, če se pokaže; v vetru, ako strese orumenelo listje; otožnost v zaostalih ptičjih glasovih in v melodiji zvonov, na krizantemah, ki leže po grobeh in v molitvah, ki jih vidno šepetajo ustne. Za temi solzami, za krizantemami, za drhtljaji sveč pa leži nekaj neizrecno dragega, česar ni več — kar je samo zemlja in bled spomin in sveta skrivnost. To je vsakoletno razpoloženje na pokopališčih. Ampak pred enim letom si videl z ubogih slovenskih grobov perspektivo kakor še nikdar doslej. Skoraj si bil pozabil na črno in neizprosno senco smrti, ki je legla med zemljo in nebo; tako radostno, življenjapolno je bilo vse krog tebe — zdelo se ti je, da ni to zima, ki je trkala na duri, marveč razigrana pomlad. Zakaj bil je praznik živih; razbita je bila narodna bastila in sladka pesem o svobodi se je razlivala čez hribe in doline. Še v zraku, v naravi, si našel nekaj velikega, polnega: duh Novega. V grobove je bil obsojen naš mali narod, a je — vstal! Vstal je, ker je moral vstati. Ni še bilo zaznamovano njegovo čelo z znamenjem smrti. — »Zdaj zlata semena padajo... Na to misliš letos in — tiha žalost ti vstane v srcu. Ne, ne, še pride spomlad, vse, kar je za življenje, oživi in vsrka vase ta zlata semena. Gledaš v krizanteme, v križe, šepeteš molitve, a oči ti venomer iščejo obzorje z modrimi bregovi, daljne mejnike — in čutiš ljubezen do te drage, svobodne in — uboge slovenske zemlje. Minil je pač praznik živih, a tu je delavnik živčih!

Dan svobode. Dan naše svobode je dan, ko je propadla Avstrijo-Ogrska. 28. oktober 1918. Narod, ne pozabi nikdar tega datuma! Spleten je iz rdečih rož, a kroginkrog obrobljen s črnim trnjem. Rdeče rože — to je naša svoboda. Črno trnje — zemlja neodrešena, bratje v Primorju, na Goriškem, v Korotanu. Zbirajte od hiše do hiše, od vasi do vasi, od mesta do mesta do mesta »dar svobode«. Njim, ki so iste krvi, istega duha, istega jezika z nami, moramo priskočiti na pomoč in pokazati celemu svetu, da si jih ne damo ugrabiti. Vsak naj daruje vsaj eno krono! Ne sme biti Slovenca, ki bi ne daroval!

„Diebs- und Rauberhorden.“ Iz ženeve se poroča, da je vojno sodišče v Lilleju obdolžilo nemškega grofa Bismarka in 7 drugih častnikov radi umora, uboja in požiga. Ko je Bismark zasedel mesto, je dal zapreti 14 Belgijcev in da postavi vzgled, jih je dal bičati in nato umoriti. V okolici je pustil zažgati

vse hiše. — Toliko v album piscu anonimnega pisma iz radgonskih nemških krogov. Menda se razumemo?!

Popravek. V zadnji številki smo narodnega junaka Franjo Malgaja pomotoma krstili za Ivana. Ivan je postajenačelnik v Radgoni.

Fokovci v Prekmurju. S 1. septembrom t. l. se je sprejela pod jugoslovansko upravo poštna nabiralnica Fokovci, pošta Murska Sobota. Z 31. oktobrom se izloči ta nabiralnica iz okoliša poštne urada Murska Sobota in se prideli s 1. novembrom 1919 okolišu poštne urada Prosenjakovci.

Valuta ob meji. Zadnje dni se v Radgoni opaža, da imajo Nemci jugoslovanske bankovce mnogo rajši nego na pr. slovensko govoreče kupce. Odkod naenkrat ta ljubezen do jugoslovanskega denarja? Znano je, da je vrednost nemškoavstrijskega denarja močno padla, tako da plačujejo Avstrijci za 70 jugoslov. kron 100 nemškoavstrijskih kron, v privatnem prometu pa še celo za 10% več. (Kurz na zagrebški burzi dne 23. t. m.: 100 K = 65—70 K.) Ker pa Radgona hoče biti po vsej sili nemškoavstrijsko mesto, bi morala biti merodajna avstrijska valuta. Vidimo pa ravno nasprotno: avstrijske bankovce izdaš težje nego slovenske. Stvar je namreč ta, da plačaš z jugoslovanskim denarjem pri vsaki kroni 30 vinarjev več, ker je avstrijski denar za 30% manje vreden nego naš. Na pr.: Dva moža gresta v gostilno v Radgoni in naročita vsak liter vina. Liter stane 16 K in noben krčmar ne pove, v kateri valuti. Plačata oba 16 K, eden v jugoslovanskih in drugi v avstrijskih bankovcih. V resnici pa ni plačal oni z jugoslovanskim denarjem za liter vina enake cene kot mož z avstrijskimi bankovci, marveč za 30% več. t. j. 16 K + 4.80 K = 20.80 K. Ali: Kmet kupi pri nekem radgonskem trgovcu za 1000 K blaga in plača ta znesek v jugoslovanskih bankovcih. Trгоvec pa se pelje v Gradec in zamenja denar pri banki: dobil je 1300 K. Kmet je torej izgubil 300 K, ker bi lahko 1000 K zamenjal v nemškoavstrijske bankovce in bi dobil 1300 K, ter kupil pri radgonskem trgovcu za 300 K več blaga. Naša vojaške oblasti bi storile dobro, ako bi radgonske trgovce in obrtnike prisilile, da postavijo v svojih obratih napiše: »Tukaj se zaračunava v nemškoavstrijski valuti«, ker nam vendar ne more biti vseeno, če poravnamo gotov znesek v avstrijski ali jugoslov. valuti. Posebno važno je to pri večjih kupčijah, na pr. pri prodaji vina. Opozorjamo naše ljudi da se zanimajo za valutno razmerje in ne mečejo denarja po nepotrebnem v žep tujcev, ki bi se nas itak radi čimprej odkrižali.

Prerajeni Korotan kliče! Dolgo vrsto let je ječal Korotan pod kremplji nemških mogotcev. Prišel pa je čas osvobojenja in prostosti. Da svojo prostost kaže tudi na zunaj, so si navdušeni mladeniči in mladenke občine Hódiš ob Vrbskem jezeru postavili nalogo, da hočejo poznejšim rodovom zapustiti zgodovinski spomenik osvobojenja Koroške s tem, da si postavijo v občini lastni društveni dom, kjer se bo vzgajal duh in telo. Spomenik pa mora biti vreden osvobojenja. Delao osvobojenje Koroške nas spominja na trpeče Primorce, ki zdihujejo pod krutimi Italijani. Zato prispevajte vsi Jugoslovani brez razlike! Tudi najmanjši dar bo dobrodošel kamea novi zgradbi. Naj vidi obudena Koroška, da je Jugoslavija velika. — Društva! Vaša dolžnost je, da zbirate pri društvu prostovoljne darove in jih pošljete na »Izobraževalno društvo Zvezda« Hódiše ob Vrbskem jezeru. Imena darovalcev se bodo priobčila v časopisih. Odbor.

Uslužbenci finančne straže prirede dne 9. novembra t. l. v Mariboru sestanek kjer bodo razpravljali o raznih stanovskih vprašanjih

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. Prebivalstvu Prekmurja se naznanja, da je delokrog »Državne posredovalnice za delo podružnica za Ptuj in okolico razširjen tudi na Prekmurje. Začasni sedež posredovalnice je v Strnišču p. Ptujju. Uradne ure za stranke so: od 9.—12. in od 14.—16. ure. Ob nedeljah in praznikih ter ob sobotah popoldne se ne uraduje. Delodajalci in delo-

jemalci, ki se hočejo posluževati posredovalnice, se lahko pismeno obračajo na urad, ki jim po možnosti v najkrajšem času posreduje delo oziroma delavne moči vseh strok. V sako posredovanje je brezplačno.

Pozivi k vojakom. K dvamesečnim orožnim vajam so pozvani svoj čas potrjeni ali za sposobne spoznani in sicer letnika 1885 in 1884 na dan 3. novembra 1919, letniki 1883, 1882 in 1881 na dan 7. novembra 1919. K trimesečni vojaški službi so pozvani vsi oni letniki 1895—1898, ki so sedaj kot vzdrževalci rodbine, samostojni posestniki itd., oproščeni in sicer na dan 11. novembra 1919. V aktivno službo je pozvan letnik 1898 na dan 12. decembra 1919. Dalje vsi oni letniki 1890—1894, ki so bili med vojne kot uradniki, industrijalci, trgovci, vojni dobavitelji itd., vojaške službe oproščeni ali pa so vsled oproščanja odslužili manj kot 18 mesecev pri vojakih in sicer na dan 18. decembra 1919. Vsi navedeni se morajo določene dni zglašiti vsako. krat ob 8. uri zjutraj pri pukovski okružni komandi, u čigar področju je njihovo bivališče.

Nesreča na železnici. Dne 7. oktobra t. l. popoldne se je peljal kmetski sin Ivan Ekart iz Prepolja na Dravskem polju z osebnim vlakom v Trbovije. Na pragerski postaji je skočil iz vozečega vlaka tako nerodno, da je prišel pod vlak, bil povozen in je na mestu mrtev obležal. Ekartu je odrezalo glavo in desno roko v rami. Svoje smrtne nesreče si je bil kriv sam.

Tatvina na ptujskem kolodvoru. Ani Fabjančič iz Varaždina je bilo 10. oktobra t. l. predpoldne na ptujski postaji, ko je izstopila iz vlaka, od neznanega tatu okradena ročna torbica s 4000 K gotovine in različnim perilom.

Šest smrtnih obsodb je izrekla letošnja jesenska porota v Mariboru. Razen sodb Petra in Pavla Dokla ter Helene Luci in Jožefe Branda radi umora, o katerih smo že v zadnjih dveh številkah poročali, je bil obsojen na smrt tudi Tomaž Pretner zaradi roparskega umora in poskušenega umora ter Ivana Marzidovšek zaradi napeljevanja k umoru njenega moža. Jožef Šoštarko, ki je moža umoril, je bil obsojen na 8 let težke ječe, ker še ni dopolnil 20. leta svoje starosti.

Pomilostitev. Pri poletnem zasedanju mariborske porote sta bila obsojena na smrt Franc Kropec in Franc Kodrič zaradi umora in ropa. Oba sta bila od regenta Aleksandra pomilostena in sicer Franc Kropec na dosmrtno težko ječo, Franc Kodrič pa na 20 let težke ječe.

Vabilo na naročbo. Poštni oficijal J. Vengust v Radgoni izda prihodnje dni v lastni založbi brošurico »Seznamek prekmurskih krajev z označbo pošte« (najbrž z zemljevidom). Seznamek je namenjen v prvi vrsti uradom, pa tudi vsakomur, ki se zanima za Prekmurje. Brošurica bo stala okrog 2 K. Da se lahko določi naklada, se prosí, naj se naročila takoj vpošljejo na izdajateljev naslov.

Oklic! Upapolnega srca smo zrlí na našega koroškega junaka nadebudnega nadporočnika Malgaja. Ob prevratu je zasedel s peščico dobrovoljcev naš tužni Korotan, ga branil, čistil, organiziral. A njegovo delo ni našlo zadostnega umevanja, podpirali smo ga premalo in prepozno. Kot zadnji je stal na severnem braniku; ko je padel on, je padla tudi Koroška.

Sedaj smo še le zaznali kaj smo izgubili v njem. Da mu izkažemo svojo hvaležnost, hočemo postaviti na primernem mestu na Koroškem njemu vreden spomenik. Ker pa smo sami financijelno preslabi, prosimo vso slovensko javnost, da nam s prispevki omogoči postaviti našemu junaku dostojen spomenik.

V to svrhu se je sestavil v Guštanju osrednji odbor za postavitev Malgajevega spomenika, pokroviteljstvo pa je prevzel naš velezaslužni general Maister.

Tem potom naprošamo vse zavedne Slovence in Slovenke, da ob primernih prilikah zbirajo prostovoljne darove za spomenik našega prvoborilca na Koroškem. Zbirke in prispevki naj se blagovolijo posiljati osrednjemu »Odboru za postavitev Malgajevega spomenika v Guštanju«. Prispevki se bodo objavili v časopisju. Za osrednji odbor: Andrej Oset, predsednik, Jožica Štih, tajnica, Drago Milošič, blagajničar.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 12. oktobra do 18. oktobra je iskalo dela 12 moških in 9 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 8 moških in 4 ženske delavne moči. Posredovanj se je izvršilo 10. V času od 1. januarja do 1. oktobra 1919 je iskalo dela 782 moških in 321 ženskih delavnih moči. Delo-

dajalci pa so iskali 788 delavcev in delavk, 4 rudarje, 2 vrtnarja, 5 kamnarjev, 2 kovača, 2 ključavničarja, 1 pasar, 3 mehaniki, 3 mizarji, 1 sodar, 1 bičar, 1 žagar, 1 sedlar, 17 krojačev in šivilj, 4 čevljarji, 2 peka, 3 mesarji, 2 natakarja, 1 stavb. delovodja, 4 zidarji, 1 sobni slikar, 2 kurjača, 7 paznikov in uradniških slug, 1 tovarniški delavec, 13 trgovskih setrudnikov, 1 skladiščar, 113 dninarjev in dninaric, 25 služkinj, 10 pisarniških moči, 17 vajencev in vajenk raznih strok. V delo sprejme posredovalnica: 1 viničarja, 2 poljedelska delavca, 56 gozdarskih delavcev, 1 ključavničarja, 7 mizarjev, 14 pletarjev, 1 brivskega pomočnika, 1 farmac. laboranta, 1 blagajničarko, 6 služkinj.

Slovenjigradec. V našem prej nemškutarskem zagrizenem mestu se je začelo narodno življenje lepo razvijati. Odkar imamo našo težko pričakovano samostojno državo Jugoslavijo, se je mesto preobleklo v slovensko lice, in pokazalo, da tukaj v Slovenjgradcu niso živeli pravi Nemci, ampak le po sili Nemci, ki so rojeni Slovenci, a so od prejšnje Avstrije bili umetno v nemškem duhu vzgojeni. Nemški napisi so izginili, in so se nadomestili z lepimi slovenskimi napisi, ljudje ki so prej preveč radi »švabčali« sedaj govorijo zopet lepo materno slovensko govoricu. Prešnjo nemškutarsko trgovino je prevzel vrli narodni trgovec g. Ivan Rejnik, gostilno Narodni dom je prevzel znani Jakob Vrečko, gostilna pri pošti ima sedaj napis »Slovenski kmečki dom«, in prešnji hotel »Sandwirt« — kjer se je prej zbirala najbolj zagrizena nemška družba se imenuje sedaj hotel »Beograd« in g. Oset ima v hotelu na razpolago 42 slovenskih političnih in znanstvenih listov, in na stenah pa najdeš slike naših zaslužnih mož, kakor general Maister, Korošec, Aleksander, kralj Peter, Prešern, Trdina, Vodnik, Gregorčič, Šlomšek, Kersnik, Jurčič, Malgaj itd. Kakor se sliši, je g. Oset prevzel tudi hotel »Lobe«, ki ga namerava krstiti v hotel »Pohorje«, katero ime se ob vznožju mogočnega Pohorja tudisodobno. Pod vodstvom vrliga gerenta g. Dr. Bratkoviča se bo baje v kratkem upeljal v mestu Slovenjigradec tudi telefon ker je že skrajni čas. Želeti je le da bi se tudi družabno — narodno življenje začelo razvijati, in da bi v našem lepem mestu in v okolici vladala sloga in da bi se delalo nato, da se naše preprosto ljudstvo v narodnem oziru prebudi in izobrazí. V narodnem oziru naj vlada doslednost in naj se nobeden Slovenec ne poteguje za naše nemškutarje, ki so nam pred vojno in med vojno delali krivice, zato zaslužijo le preziranje. Treba je misliti, kako bi se nam godilo, ako bi bili Nemci zmagači — in znjimi naši grešniki — nemškutarji. Puščavnik.

Rešitev krize v Jugoslaviji. Kakor smo že zadnjič poročali, je kriza rešena tako, da ostane na vladi demokratično-socijalistični kabinet Ljube Davidoviča, le podpredsedniško mesto se izpopolni z znanim dalmatinskim politikom don Biankinijem. Sklicanje narodnega predstavništva se pričakuje za bližnje dni.

Ameriški Slovenci bodo zopet poslali darila za revno prebivalstvo Slovenije. Ameriška vlada bo dala na razpolago poseben brod.

Jugoslovanski polk so nazvali čehi nek polk v čehoslovaški armadi. Naš vojni minister je te dni odpotoval v Prago, da izroči zastavo za ta polk. V jugoslovanski armadi se imenuje en polk po znanem češkem reformatorju Ivanu Žizka.

Novi bankovci. Dne 21. oktobra je prispelo v Beograd iz Pariza 10 vagonov z našimi novimi bankovci.

Prodaja tujega sekvestriranega premoženja. »Agrar Tagblatt« poroča, da bo trgovsko ministrstvo v Beogradu pričelo te dni z prodajo tujega sekvestriranega premoženja na našem ozemlju.

Izginil je Janez Žitek iz Račkega vrha št. 28, 13 let star. dijak v Marivoru, majhne postave. Kdor kaj o njem kaj izve, naj blagovoli javiti materi Mariji Žitek v Račkem vrhu št. 28, pošta Radinci.

Razgled po svetu.

Gospodarski polom v Nemški Avstriji. Graška »Tagespost« piše o skrajno slabi valuti, ki jo ima

nemška krona v inozemstvu. Tako se je dobilo dne 15. oktobra za 100 K v Berlinu 25 mark 20 pfenikov, v Pragi 34 čehoslovaških kron in v Švici 5 frankov. Na Dunaju pa se je plačalo istega dne za 100 mark 380 K, za 100 švicarskih frankov 1636 K, za 100 francoskih frankov 1085 K, za 100 lir 930 K in za 100 ameriških dolarjev 9200 K. Po zasebnih poročilih iz Ženeve v Švici se dobi tam za 100 nemških kron samo še 4 franke. Tudi v primeri z jugoslovansko krono je nemška krona v zadnjem tednu padla za eno tretjino. Kakor vse kaže, stoji avstrijska republika pred katastrofo, ker more vse reči, zlasti živila, ki jih uvaža, tako drago plačevati.

Mesto Dunaj Ameriki. Dunajski mestni svet je naslovil na Ameriko obupen apel, kjer toži, da proti Dunaju strašna katastrofa, kakšna še ni zadela doslej nobene prestolnice in ki utegne uničiti stotisoče ljudi. Tega grozovitega poloma ne moremo odvrniti z lastno močjo. Ako komur, je Ameriki mogoče, da nas reši. Brez dvoma je, da ameriški narod, ako samo izve, kakšni usodi gre Dunaj nasproti, ne bo mogel biti ravnodušen in ne bo dovolil naše propasti.

Nepopoljšljivi. V narodni skupščini avstrijske republike so razpravljali te dni o izrednem štetju prebivalstva in je prišlo v pretres tudi vprašanje glede označbe narodnosti oziroma občevalnega jezika. Dr. Renner je zastopal stališče, da se mora vsak državlján izjaviti glede občevalnega jezika, kot je bilo v stari Avstriji, dočim je poslanec Stricker zahteval, da se označi tudi narodnost po materinskem jeziku. Glasovanje je sprejelo Rennerjevo stališče z 48 glasovi proti 25. Nemci se boje za češke manjšine na Nižje Avstrijskem, da bi ne zahtevale manjšinskega varstva.

Sila ni prijetna. V avstrijski narodni skupščini so morali te dni črtati določbo ustave glede priklopitvi k Nemčiji, kakor to zahteva mirovna pogodba. Socijalist Austerlitz je imel daljši govor, kjer je povdarjal, da misli o ujedinjenju ne more iztrgati nobena sila iz src Avstrijcev, ker je Avstrija brez Nemčije obsojena k poginu.

D'Annunzio se boji Jugoslovanov. D'Annunzijeva armada na Reki se je zadnje dni precej pomnožila. Vojaške oblasti pošiljajo čez demarkacijsko črto številne vohune, da poizvedujejo položaj in moč jugoslovanskih čet. Ti špijoni izhajajo seveda iz vrst »italijanašev«, t. j. Hrvatov, ki drže z Italijani. Kljub temu, da hoče korajžni d'Annunzio udariti celo na Rim, vendar strahopetno pazi na vsako gibanje onstran črte. Sicer ni v reškem vprašanju nobene spremembe.

Na Grškem se je baje pojavilo močno gibanje za povratek bivšega kralja Konstantina. Konstantin je še nedavno oficijelno izjavil, da je sicer odstopil, a se ni odpovedal prestolu. Druge vesti poročajo o nameri znanega politika Venizeselosa, ki hoče izvesti državni prevrat in proglasiti republiko.

Češko stališče v reškem vprašanju. Češki »Národní listy« pišejo dne 17. oktobra o reškem vprašanju med drugim: Če ne presojava vprašanja s stališča laških čuvstev, ne moremo utajiti, da ta rešitev ni pravična in ne stvarna, da bo tako konstruirana Reka hirajoč državni organizem ter da je edina možna rešitev, dati Reko brezpogojno Jugoslaviji, kakor je to predvidel tudi maksimalni program, s katerim je Italija stopila v vojno in katerega obsega »Patto di Londra« z dne 26. aprila 1915. Reka je bila že za madžarskega gospodstva pasivno pristanišče, dasi je Pešta s tarifnimi ugodnostmi in subvencijami podpirala odpravo blaga čez Reko, bila bi veliko finančno breme za Italijo in bode životarlila tudi pod protektoratom Zveze narodov. To je usoda Reke, v kateri bližini je — Trst. Ko je dr. Kramarž odhajal na mirovno konferenco v Pariz, se je izrazil takoj na potu napram laškim časnikarjem, da Reka mora pripasti Jugoslaviji; z isto gotovostjo je zastopal jugoslovansko pravo na Reko tudi v Parizu samem spričo italijanskih državnikov. To je stališče, katero tudi danes določa naše razmerje napram romantičnemu poskusu d'Annunzijevega. Če bi svet petorice hotel rešiti reško vprašanje v smislu vmesne države, polaga na njegova tla kali nove vojske.

Madžari kot monarhisti. Ne da se prikrivati, da je večji del madžarske javnosti proti republiki in da bomo v bližnjem času doživeli vpostavitvev monarhije na Ogrskem. O propagandi za ekskralja Karla smo že poročali, vendar ni on edini, ki se poteguje za krono sv. Štefana. Dozdeva se, da ima na Ogrskem vsaka stranka svojega kandidata za

prestol. Prednost imajo seveda Habsburgovci, od katerih ima poleg Karla mnogo upanja nadvojvoda Albrecht Franc Jožef, ki dolro posnema Jožefa Alcsuta in se naziva sedaj Albrecht Croy. Croyi namreč potekajo naravnost od Arpadov, prvih madžarskih kraljev. Tudi nadvojvoda Oton in Jožef se nahajata med kandidati; agitira pa se še za rumunskega kralja in perzonalno unijo z Rumunsko, celo za jugoslovanskega regenta Aleksandra itd. Največ upanja pa ima bržkone anglofilška stranka, ki se upira na gospodarsko pomoč Anglije. Ta stranka je obnovila zadnji čas skoraj že pozabljeno kandidaturo vojvode od Connaughta. Socijalni demokrati v Budapešti so te dni izročili zastopnikom antante poseben memorandum, kjer se v imenu delavstva izrekajo proti vpostavitvi monarhije.

Nova avstrijska vlada — koalicija socijalnih demokratov in krščanskih socijalcev. Na Dunaju se je sestavila nova vlada. Državni kancler in državni tajnik za zunanje zadeve je ostal dr. Renner. Med ostalimi državnimi tajniki srečujemo več znanih imen; soc. demokrat Glöckel, kršč. socij. Miklas, soc. dem. dr. Ellenbogen i. dr. Nova vlada je koalicija socijalnih demokratov in krščanskih socijalcev, dveh najmočnejših strank v Avstriji. — Narodna skupščina je dne 17. t. m. ratificirala mirovno pogodbo z glasovi socijalnih demokratov in krščanskih socijalcev proti glasovom vse-nemcev.

Amerika za splošno razoroženje. Državni tajnik Lansig je izjavil v senatu, da bo Amerika prihodnje letu predlagala zvezi narodov splošno razoroženje armad vseh kulturnih narodov.

Vstop v Zvezo narodov. Svet petorice je sklenil pozvati k vstopu v Zvezo narodov sledeče države: Argentinijo, Čilo, Kolumbijo, Dansko, Špansko, Norveško, Paraguay, Holandsko, Srbijo (?), San Salvador, Turško (?), Švicarsko in Venezuelo.

Versailleski mir z Nemčijo ne stopi v veljavo, kakor poroča »Newyork Harald«, pred 1. novembrom t. l.

Razmere v Baltiku. O tem pišejo praški »Národní listy«: O ruskem polkovniku Amalovem (baltiški Nemci mu pravijo Bermond) je malo znano. Ne ve se niti, odkod poteka. Ko je pričel general Judenič s svojimi prostovoljci in boljševiskimi dezertjerji operirati proti Petrogradu, je poklical z Kuronskega grofa Lievena in angleškega generala Gonga. Kmalu pa je čutil, da za njegovim hrbtom ni varno. Pod zaščito antante se je sestavila severozahodna ruska vlada pod Ljasnovim; Lotiši in Estonci so jeli koketirati z boljševismom. Judenič je opazil, da ga Anglija ne podpira dovolj in je imenoval Amalovega za vrhovnega poveljnika vseh ruskih sil na mejah Kuronske in Livonske. Na to mu je zaukazal izprazniti to deželo ter odriniti na narevsko fronto proti boljševiskom. Bermond pa tega ni storil, namreč se je ponudil Djenikinu. Kljub opominom Judeniča in zastopnikov antante se Bermond v Rigi ni gnil. Proglašča se za neomejenega poveljnika »ruske zapadne armade« in priznava zgolj zapadno-rusko vlado, ki se je nedavno ustanovila v Mitavi. V svojo armado je sprejel tudi nemški polk pod poveljstvom polkovnika Bischoffa, kateri se ni hotel vrniti v Nemčijo. Skušča se sporazumeti z lotiško vlado, toda zaman. Podvzel je napad na Rigo, ali zavzel je le predmestje, ker so Lotiši uničili pontski most čez Drino. Bombardira pa še dalje mesto in mu nanaša veliko škodo. V Baltiku je bilo po berlinskih poročilih še najmanje 92.000 mož. Berlinska antantna komisija izjavlja, da je ukaz k povratku poslušalo in se nahaja na potu v doinovino le kakih 15.000 mož. Nemška vlada pa izjavlja, da nima na vojake, ki so stopili v rusko armado, nobenega vpliva. Antantne države so sklenile, poslužiti se vseh sredstev, da izženejo Nemce z Baltika. Prof. Schiemann piše v »T. R.«, da antanta ve, da je boljševisem pred padcem in nova demokratična Rusija na pohodu in da hoče z nastopom v Baltiku onemogočiti kakršnikoli nemško-ruski stik in s tem tudi zblizenje.

Dr. med. Klara Kukovec

strokovna zdravnica za ženske in otroške bolezni

prej v Trstu, ordinira sedaj v Gosposki ulici 2 v Mariboru od 8.—9. in 14.—15. ure.

3dravnik Dr. Karl Zakrajšek

ordinira v Mariboru v Tegetthofovi ulici 45/l, vsak dan 8.—10. in 2.—4. ure.

A. Verbajš

trgovina elektrotehničnih predmetov dobavlja vse v to stroko spadajoče blago po primernih dnevni cenah Ljubljana, Linhartova ulica št. 4.

Kupei pozor!

Več hektolitrov vina in mešta, pa tudi sadjevca se preda po času primernih cenah. Kdor želi kupiti, naj se zgleda pismeno ali osebno pri Franc Brumen, Savei pošta Sv. Tomaž pri Ormožu, (Stajersko.)

Na prodaj:

Dva lepa žrebeta (žrebca) 1½ in 1 leto stara ima oskrbništvo

„Zavod Marianišče“ v Veržeju.

Primešaj Mastin

Krmi. Če živina krmo laže in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretnosti, potem se pospešuje redilnost, vsled tega teža živina, mast, meso, jajce, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmlilo, pa se ga primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška Mastin zadostuje za šest mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati Mastin vsi trgovci in vsa konsumna društva. Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina, to je

v lekarni Trnkoozy v Ljubljani, Kranjsko.

Pet zavojev (paketov) Mastina stane 17 kron 50 vin, poštne prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

Zahvalna pisma kmetovalcev, ki rabijo Mastin.

Gospodu lekarnarju v Ljubljani! Za Vaš Mastin se vam toplo zahvaljujem. Odkar svojim prašičem primešam na teden pest Mastina med krmo, žre vsako poljubno krmo. To imam zahvaliti edino Vašemu Mastinu.

S spoštovanjem
Franz Altenbacher,
gostilničar, Kranach-Leutschach, Stajersko

Hvala vam za Vaš Mastin. Moja živina žre sedaj vsako krmo, se dobro razvija, tako da jo je veselje gledati.

S spoštovanjem
Franz Planin,
Svibno št. 19, pošta Črnomelj, Kranjsko.

Naročam po pošti 5 paketov Mastina. Dajal sem istega po navodilu na teden enkrat po eno pest v krmo in živalim žreli. Veselje je gledati, kako moja živina rada žre, uspeva, se debeli in masti. Srčna Hvala!

S pozdravom
Franz Trubiansky,
Lugos (Banat).

Išče se

zanesljivi čevljski pomočnik proti dobremu plačilo in zadostni hrani. Nastop takej. Urban Sinko, čevljski mojster v Gornji Radgoni, Glavna cesta št. 24.

Prodasta so:

koza, 3 leta stara in letošnja kozika pri Hinko Drogenik, davčni upravitelj v Ljutomeru.

Za

Vinogradnike.

Večje množino »Smarničnega« močno vkoreninjenega trsja ima na prodaj Jernej Pandovnik, posestnik in trgovec z živino v Oblaki h, pošta Juršinci pri Ptuj. Oglasi se sprejemajo najkasneje do 1. novembra 1919.

Maši - Podgane stenice - ščurki

in vsa golazna mora poginati ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6—, za podgane in miši K 6—, za ščurke K 6—, posebno močna tinktura za stenice K 6—, uničevalce moljev, prašek za uši v obliki in perila, proti mravljam, proti ašem pri perutnini K 3—, prašek proti mrčesom K 5—, mazilo proti ašem pri ljudeh K 3—, mazilo za uši pri živini K 3—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalcev rastlin) K 3—. Pošljite po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3.

Najboljšo žgano kavo
Surovo kavo I.
Čaj
Čokolado
Kekse
Bonbone
Schichtovo milo
Tealetno milo
Cikerijo
Mandeljne
Rezine
Riž
Rum
Cognac

razpošilja po nizki ceni franko po 5 kg trgovina

Angela Čeh-Vršič
V LJUTOMERU.

Trgovci mešane

stroke, drogisti, kramarji itd. sijajno zaslužijo s prodajo Mastina (redilni prašek za živino in perutnino) pri kmetovalcih. — Treba pisati dopisnico na naslov: lekarnar Trnkoozy, Ljubljana (Kranjsko) na sledeči način: »Pošljite mi 15 zavojčkov (po ¼ kg) Mastina, obenem veliki lepak, oboje z povzetjem K 32-50 franko poština in emet.«

Garje,

srebečice, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srebečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. Po pošti 7 K, poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto lekarna Trnkoozy v Ljubljani, Kranjsko. 30—20

SUKNO

in kamgarn za moške obleke, volno, parhant in modrovino za ženske obleke, šifon, belo in pisano platno za perilo in razno manufakturno blago, kakor tudi razne robce, srajce, odeje, prodaja doma in razpošilja po celi Jugoslaviji, zaradi velikega napuka v inozemstvu po čudovito nizkih cenah, veletrgovina in razpošiljalna

R. Stermečki
Celje št. 303 — Slovenija.

Kar ni odrezano se zamenja ali vrne donar. Naročite takoj ilustroven cenik.

Brata Vošnjak Ptuj.

Podplati, zgorno in notranjo usnje, usnje za konjsko opravo in za gamaše, kruponi za gonilna jermena, boks, ševro, ševret. Najboljši čevlji vseh vrst. Gamaše. Vse čevljske potrebščine. **Nakup surovih kož.**

Inserati v „Murski Straži“ imajo velik uspeh, ker je list zelo razširjen.

Najlepša

nakupna prilika doma izgotovljenih oblek po najnovejših krojih, vsakovrstnih srajc, barvanih in belih, samoveznic, športnih čepic itd. Velika zaloga vsakovrstnega manufakturnega ter tu- in inozemskega modnega blaga pri

Prvi kranjski razpošiljalni Schwab & Bizjak - Ljubljana
Dvorni trg 3 Pod Narodno kavarno

Trgovci pozor! Samo na debelo!

Otvorila sva trgovino z pleteninami, drobnarijo in galanterijo. Opozarjamo posebno na veliko izbiro čipk vseh vrst, vezanja, svilenih in baržunastih trakov, ovratnic, črnega in belega traku (Köpper), ter vse vrste blaga spadajoč v to stroko. Se priporoča

Gaspari & Faninger - Maribor

Tegetthofova ulica 48
prva hiša na levi strani od glavnega kolodvora.

Vinogradniki! POZOR! Gostilničarji!

Prva slovenska veletrgovina z vinom in sadjevcem

Janko Čirič v Gornji Radgoni
Vekoslav Rajh v Ljutomeru

naznanje, da kupuje po po tenih cenah vino in sadjevec ter ga prodaja gostilničarjem v vsaki množini od 50 litrov naprej.

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe eksportna trgovina Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. z o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevni cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, blago za ženske predpasnike; razno kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko; usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zдроб, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna: v Gornji Radgoni. Podružnice: Cankova :: Murska Sobota.

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

se usoja naznaniti, da je začela poslovati v Ljubljani in v Mariboru.

Tehnični ravnatelj: autor. civ. inž. Václav Fidrhel.

Komercialni ravnatelj: Viktor Kukovec.

Odd. I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo. Izvršitev zgradb.

Odd. IV. Železnice, ceste, predori, mostovi.

Odd. II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil, elektrarne, električna instalacija; poljedelska melioracija; kanalizacija in vodovodi.

Odd. V. Industrijska in gospodarska poslopja.

Odd. III. Beton, železobeton. Železne konstrukcije.

Odd. VI. Komercialno razpečavanje gradiva, orodja, strojev in industrijskih tvarin.